

FNLI Standpunt – Openbaarmaking Controlegegevens door de NVWA

Juni 2016

De Tweede kamer heeft n.a.v. de motie Waalkens (TK vergaderjaar 2005–2006, 26 991 nr. 130) bepaalt dat de autoriteiten, waaronder de NVWA, haar controlegegevens openbaar moeten maken.

Momenteel wordt hard gewerkt aan herziening van de gezondheidswet om openbaarmaking ook juridisch mogelijk te maken. Het doel van openbaarmaking door de NVWA is enerzijds de aanpak van notoire overtreders (handhavingstool) en anderzijds het informeren van consumenten (transparantie).

De FNLI is voorstander van transparantie en dus voorstander van openbaarmaking van controleresultaten, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De FNLI stelt dat de werkwijze bepaalt of een correct beeld wordt geschetst en het doel wordt behaald. Er moet zeer zorgvuldig omgegaan worden met de openbaarmaking van controleresultaten aangezien (imago-)schade van de Nederlandse levensmiddelenindustrie (sectoren en individuele bedrijven) mogelijk is in binnen en buitenland. De controleresultaten moeten op een evenwichtige manier gepubliceerd worden en in context worden geplaatst. De voorkeur geniet dat de NVWA alleen de controleresultaten van rode bedrijven (bedrijven die door de NVWA zijn gesloten) en algemene statistieken over het aantal bezochte en gesloten bedrijven publiceert. De consument mag er namelijk vanuit gaan dat alles wat op de Nederlandse markt verkrijgbaar is veilig is om te consumeren.

Lijst van voorwaarden voor openbaarmaking

- **Openbaarmaking kan alleen op productlocatieniveau**

Hoe dient de NVWA zorg te dragen voor het aspect consumentenkeuze daar zij niet de productie van alle producten die in Nederland te koop zijn onder haar toezichtsfeer heeft? De NVWA is tenslotte een nationale organisatie en kan niet de productie controleren van producten die wel in Nederland verkocht worden maar in het buitenland gemaakt zijn. Doordat de gegevens die openbaar worden gemaakt alleen betrekking hebben op producten geproduceerd in Nederland kan alleen op bedrijfslocatieniveau gerapporteerd worden en niet op productniveau. Rapportage op productniveau biedt consumenten geen handelingsperspectief. Hierdoor kan al snel een vertekend beeld ontstaan. Denk bijvoorbeeld aan bedrijf x (groen) dat een deel van haar producten in Nederland produceert en een deel in het buitenland produceert. Wordt dan wel het gehele bedrijf op groen gezet of alleen een specifiek merk/variant dat in Nederland is geproduceerd? Openbaarmaking is daarom volgens de FNLI alleen mogelijk op productlocatie niveau.

- **Belang van actuele data**

Voorkomen moet worden dat gewerkt wordt met verouderde data. Daarom is het van groot belang dat fusies worden bijgehouden en dat bij de NVWA bekend is welke bedrijven welke *private label* producten produceren.

- **Controleresultaten moeten zich beperken tot hygiëne-inspecties**

De openbaargemaakte controleresultaten moeten zich beperken tot hygiëne-inspecties die aantonen of een bedrijf voedselveilig produceert. Dit zijn inspecties waarbij de naleving van de

hygiëne-eisen op de werkvloer (o.a. productieruimte, opslag etc.) worden gecontroleerd. De uitgebreide systeemaudits en audits op het gebied van milieu en arbeid hebben geen directe link met de voedselveiligheid. De FNLI vindt dat de NVWA voorafgaand aan openbaarmaking een duidelijke scope moet aangeven.

- **Kleurcodering**

De gebruikte kleurensystematiek omvat alleen de kleuren groen en rood. Groen betekent dat er geproduceerd mag worden en bij rood wordt het bedrijf gesloten. Gebruik van extra kleuren als geel en oranje is verwarrend en geeft de consument geen handelingsperspectief. Tevens wordt hiermee de indruk gewekt dat er producten op de markt zijn die niet helemaal veilig zijn of aan de wettelijke eisen voldoen. De consument moet ervan uit kunnen gaan dat alles wat op de Nederlandse markt te koop is veilig is. Bij gebruik van meerdere kleuren moet zeer helder zijn op welke zaken gecontroleerd wordt door de NVWA en op welke wijze wordt bepaald hoe een bedrijf op de website getoond wordt. Het is namelijk zeer aannemelijk dat in een dergelijke situatie verwarring kan ontstaan bij consumenten als een bedrijf op het ene onderdeel geel scoort en op het andere onderdeel groen.

- **Datumaanduiding**

Van belang is dat de datum van wanneer de controleresultaten zijn verkregen wordt vermeld. Op deze wijze wordt inzichtelijk gemaakt of sprake is van recente of verouderde data waardoor meer duiding wordt gegeven aan de resultaten.

- **Risicogestuurd toezicht**

De NVWA heeft als beleid risico gestuurd toezicht, waarbij met name aandacht wordt besteed daar waar de risico's het grootst zijn. De FNLI is hier een groot voorstander van. Een gevolg van dit risicogestuurd toezicht is echter dat de NVWA geen 100% controles uitvoert en openbaarmaking van controleresultaten geen representatief beeld geeft voor de consument. In theorie hebben alle bedrijven even veel kans om gecontroleerd te worden. In de praktijk is dit niet het geval aangezien bedrijven die het goed doen ('groene bedrijven') buiten de steekproef voor een controle vallen en niet of minder gecontroleerd worden. De NVWA moet zich blijven richten op de notoire overtreders en op basis van een risicoanalyse hygiëne inspecties uitvoeren. Om te voorkomen dat een vertekend beeld van de markt ontstaat moet zeer duidelijk gecommuniceerd worden dat bedrijven op basis van risicogestuurd toezicht gecontroleerd worden en dat daarom vele bedrijven niet genoemd worden.

- **Mogelijkheid van correctie**

Bedrijven moeten de mogelijkheid krijgen om te kunnen reageren op de indeling van de NVWA. Daarnaast moeten bedrijven de kans krijgen om een eenmalige onbewuste fout in korte tijd te kunnen corrigeren. De mogelijkheid moet bestaan dat een herinspectie snel ingepland kan worden opdat een negatieve beoordeling snel aangepast kan worden. Tevens moet zeer helder zijn hoe wordt omgegaan met bedrijven waarbij iets misgaat maar direct de juiste maatregelen worden/zijn genomen.